

Komplementarność Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych i Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategiczných

Zapewnienie koordynacji, synergii i komplementarności

LUTY 2016

FEBRUARY 2016

Nota Ministerstwa Rozwoju w zakresie tłumaczenia

Niniejszy dokument stanowi robocze tłumaczenie na język polski, które zostało przygotowane na zlecenie Ministerstwa Rozwoju w celu upowszechnienia w Polsce wiedzy na temat Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych.

Komplementarność Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych i Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych

Zapewnienie koordynacji, synergii i komplementarności

SPIS TREŚCI

1	Wprowadzenie	5
2	Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych (EFIS)	6
2.1	Co to jest EFIS?	6
2.2	Jakie są główne cechy EFIS?	6
2.3	Jakie są kluczowe sektory EFIS i jego produkty finansowe?	7
2.4	Kto kwalifikuje się do występowania o wsparcie z EFIS i w jaki sposób można o nie występować?	7
2.5	Gdzie będą realizowane działania wspierane z EFIS?	7
3	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFSI)	8
3.1	Co to są EFSI?	8
3.2	Jakie są główne cechy EFSI?	8
3.3	Na jakie kluczowe sektory jest przyznawane wsparcie w ramach programów EFSI i w jakiej formie?	8
3.4	Kto kwalifikuje się do wsparcia w ramach programów EFSI i jak podejmowane są decyzje w sprawie wsparcia w ramach programów EFSI?	8
3.5	Gdzie są realizowane działania wspierane z programów EFSI?	9
4	Połączenie EFSI i EFIS	9
4.1	Ogólne uzasadnienie	9
4.1.1	Połączenie EFSI i EFIS na poziomie projektu	9
4.1.2	Połączenie wsparcia z EFSI za pośrednictwem instrumentu finansowego i EFIS	10
4.2	Jak będzie to funkcjonować w praktyce	10
4.3	Kwestie pomocy publicznej	15
4.4	Proces zatwierdzania projektów	16

1 Wprowadzenie

Globalny kryzys gospodarczo-finansowy spowodował gwałtowny spadek inwestycji w całej Europie, ograniczając istotne inwestycje w infrastrukturę, innowacje i finansowanie MŚP. Obecnie poziom inwestycji w Europie jest niższy o 15% od ich poziomu przed kryzysem. Europa musi wyeliminować tę lukę inwestycyjną, żeby wyjść z kryzysu i wzmocnić swoją globalną konkurencyjność. Z tego powodu potrzebne są wspólne i skoordynowane wysiłki na poziomie europejskim, żeby odwrócić ten trend spadkowy i wprowadzić Europę na ścieżkę naprawy gospodarczej.

Luka inwestycyjna w Europie wskazuje na niedoskonałość rynku – zmniejszoną zdolność inwestorów do podejmowania ryzyka. Potrzeby inwestycyjne są znaczące i dostępna jest płynność, ale wiele potencjalnych inwestycji nie dochodzi do skutku z powodu kilku barier finansowych i niefinansowych. Występuje słabe zaufanie inwestorów na skutek zmienności warunków gospodarczych oraz niepewności dotyczącej regulacji i innych czynników.

W tym kontekście Komisja zdecydowała się podjąć działania mające ograniczyć lukę inwestycyjną poprzez rozpoczęcie realizacji **Planu Inwestycyjnego dla Europy** (PIE lub Planu Inwestycyjnego), opartego na trzech filarach: i) utworzeniu **Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFIS)**¹ w partnerstwie z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EBI i EFI, łącznie „Grupa EBI”) o zdolności do podejmowania wyższego ryzyka w celu zmobilizowania co najmniej 315 mld euro dodatkowych środków finansowych na inwestycje w ciągu trzech lat; ii) zapewnieniu jednego punktu dostępu do pomocy technicznej i usług doradczych w zakresie przygotowania i realizacji projektów, wykorzystania instrumentów finansowych i budowania potencjału za pośrednictwem Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego (ECDI) oraz zapewnieniu przejrzystego, perspektywicznego procesu przygotowywania projektów inwestycyjnych w Europie za pośrednictwem Europejskiego Portalu Projektów Inwestycyjnych (EPPI)); a także (iii) wdrożeniu reform regulacyjnych i strukturalnych w celu likwidacji „wąskich gardeł” i zapewnienia otoczenia przyjaznego dla inwestycji.

Państwa członkowskie obecnie rozpoczynają wdrażanie wieloletnich programów współfinansowanych przez Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFSI) w okresie programowania 2014-2020. W tym okresie w ramach EFSI w Europie zostanie zainwestowane ogółem ponad 450 mld euro².

W ciągu następnych kilku lat EFIS i EFSI będą w stanie sfinansować znaczący poziom inwestycji w państwach członkowskich i ich regionach. Oba mają odegrać istotną rolę w realizacji celów polityki europejskiej. Chociaż różnią się pod względem uzasadnienia, konstrukcji oraz ram prawnych i czasowych ich realizacji, istnieje znaczny zakres możliwości zapewnienia koordynacji, synergii i komplementarności w odniesieniu do dodatkowych inwestycji.

W broszurze tej przedstawiono przegląd tych możliwości w celu zapewnienia dokładnych informacji interesariuszom. Biorąc pod uwagę wczesny etap realizacji, nie mogą one być ani wyczerpujące, ani też ostateczne. Oczekuje się, że informacje te będą zmieniały się na podstawie doświadczeń pochodzących z konkretnych przypadków i informacji zwrotnej od interesariuszy.

2 Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych (EFIS)

2.1 Co to jest EFIS?

EFIS jest to inicjatywa unijna podjęta wspólnie przez Komisję i Grupę EBI w celu udzielenia pomocy w przezwycięzeniu obecnej luki inwestycyjnej w UE przez mobilizowanie prywatnego finansowania dla inwestycji strategicznych i MŚP. Z prawnego punktu widzenia, EFIS ma postać umowy kontraktowej między Komisją i EBI, obejmującej gwarancję UE (16

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1017 z dnia 25 czerwca 2015 w sprawie Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych, Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego i Europejskiego Portalu Projektów Inwestycyjnych oraz zmieniające Rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 i (UE) nr 1316/2013 - Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych, OJ L169, 1.7.2015, str. 1 („Rozporządzenie w sprawie EFIS”) weszło w życie w dniu 4 lipca 2015 r.

² Kwota ta nie obejmuje obligatoryjnego współfinansowania krajowego, które stanowi część wsparcia w ramach programów Funduszy EFSI.

mld euro) i uzupełnionej wkładem kapitałowym EBI (5 mld euro). Oczekuje się, że w ramach obecnego połączenia środków wsparcie EFIS zmobilizuje 60,8 mld euro dodatkowego finansowania przez Grupę EBI, w ten sposób następnie mobilizując ogółem 315 mld euro na inwestycje w UE przez następne 3 lata (według stanu w połowie 2015 r.).

2.2 Jakie są główne cechy EFIS?

EFIS ma własną strukturę zarządzania, składającą się z: i) Rady Kierowniczej, której członkami są przedstawiciele Komisji i EBI, a która podejmuje m.in. decyzje w sprawie ogólnej orientacji strategicznej; zasad mających zastosowanie do działań prowadzonych z platformami inwestycyjnymi i krajowymi bankami prorozwojowymi oraz profilu ryzyka EFIS, i ii) Komitetu Inwestycyjnego, składającego się z 8 niezależnych ekspertów i dyrektora zarządzającego. Komitet Inwestycyjny będzie dokonywał oceny i zatwierdzał wykorzystanie gwarancji UE dla indywidualnych działań oraz będzie odpowiadał przed Radą Kierowniczą. Dzięki takiej strukturze zarządzania, EFIS będzie skupiał się na swoich określonych celach, a mianowicie: zwiększeniu wolumenu wspieranych przez Grupę EBI projektów podwyższonego ryzyka i ograniczaniu skutków niedoskonałości rynku utrudniających inwestycje w Europie.

EFIS składa się z dwóch elementów wspierających projekty w szerokim zakresie kwalifikowalnych sektorów: Obszar Infrastruktury i Innowacji (OII), który będzie realizowany za pośrednictwem EBI i Obszar MŚP (OMŚP), który będzie realizowany za pośrednictwem EFI w celu wsparcia MŚP i spółek o średniej kapitalizacji.

EFIS nie jest instrumentem finansowym, zgodnie z Rozporządzeniem Finansowym mającym zastosowanie do działań budżetowych na poziomie UE lub też zgodnie z definicją w Rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów³ („RWP”) mającym zastosowanie do EFSI. Stosują się postanowienia Rozporządzenia w sprawie EFIS i Umowy w sprawie EFIS (między KE i EBI).

Przyznawana gwarancja UE ma charakter portfelowy, a nie projektowy. EBI przeprowadzi swoje standardowe badanie due diligence w odniesieniu do wszystkich działań w ramach EFIS, żeby ustalić kwalifikowalność projektu, jego dodatkowość, mobilizację kapitału prywatnego, zgodność z politykami UE oraz jego uzasadnienie ekonomiczne, techniczne i finansowe. Standardowa polityka cenowa EBI ma zastosowanie do wspieranego przez EFIS finansowania ze strony EBI. Zgoda na wykorzystanie gwarancji UE podlega decyzji Komitetu Inwestycyjnego EFIS.

Grupa EBI realizuje działania w ramach EFIS od drugiego kwartału 2015 r. Zgodnie z przejściowymi postanowieniami Rozporządzenia w sprawie EFIS, zgody na wykorzystanie gwarancji EFIS dla tych projektów udzielała Komisja do czasu przejścia tego zadania przez członków Komitetu Inwestycyjnego w styczniu 2016 r.

Żeby finansowanie mogło dotrzeć do gospodarki realnej, w drugim filarze Planu Inwestycyjnego przewidziano dwa dodatkowe elementy:

- Europejskie Centrum Doradztwa Inwestycyjnego (ECDI) jest wspólną inicjatywą Komisji Europejskiej i EBI. Centrum stanowi jeden punkt dostępu do szerokiego zakresu wsparcia doradczego dla projektów i inwestycji we współpracy z publicznymi i prywatnymi promotorami projektów na wszystkich poziomach cyklu projektowego, od wstępnej identyfikacji projektu, poprzez jego planowanie i opracowanie, do jego realizacji. Centrum Doradztwa zarządza EBI w oparciu o sieć instytucji partnerskich, w tym krajowe banki prorozwojowe. Centrum Doradztwa rozpoczęło swoją działalność w dniu 1 września 2015 roku. Promotorzy projektów mogą występować o wsparcie doradcze wchodząc na stronę: <http://www.eib.org/eiah>.
- Europejski Portal Projektów Inwestycyjnych (EPPI) jest całkowicie nowym portalem sieciowym zapewniającym promotorom projektów, zarówno publicznym, jak i prywatnym, mającym siedzibę w UE dostęp do potencjalnych inwestorów na całym świecie. Gospodarzem portalu jest Komisja Europejska. Został on

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, OJ L 347, 20.12.2013, str. 320.

utworzony, żeby zaspokoić potrzeby inwestorów pragnących poznać więcej potencjalnych możliwości inwestowania w UE na centralnej platformie informacyjnej. Portal obecnie znajduje się w fazie przygotowań do uruchomienia, które ma nastąpić na wiosnę 2016 r. Promotorzy projektów mogą już składać projekty wchodząc na stronę: <http://ec.europa.eu/eipp>.

2.3 Jakie są kluczowe sektory EFIS i jego produkty finansowe?

Przy wsparciu EFIS Grupa EBI zapewni finansowanie na ekonomicznie uzasadnione projekty, w tym na projekty o wyższym profilu ryzyka niż zwykła działalność prowadzona przez EBI. Nacisk będzie położony na kluczowe sektory określone na podstawie art. 9 Rozporządzenia w sprawie EIS. Z tego względu, nacisk będzie, między innymi, kładziony na: i) transport, energetykę i gospodarkę cyfrową; ii) ochronę środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów; iii) kapitał ludzki, kulturę i zdrowie; iv) badania, rozwój i innowacje; v) wsparcie dla MŚP i spółek o średniej kapitalizacji. Do produktów finansowych EFIS będą głównie należały pożyczki, gwarancje i inwestycje kapitałowe. Nie będzie udzielane finansowanie w postaci dotacji.

Rozporządzenie w sprawie EFIS daje możliwość finansowania platform inwestycyjnych (kierujących wkład finansowy na szereg projektów inwestycyjnych o charakterze tematycznym lub geograficznym) i działań z krajowymi bankami prorozwojowymi (KBP). EBI wykorzysta gwarancję UE do wsparcia platform inwestycyjnych lub funduszy oraz KBP inwestujących w działania spełniające wymagania Rozporządzenia w sprawie EFIS po ich zatwierdzeniu przez Komitet Inwestycyjny EFIS.

2.4 Kto kwalifikuje się do występowania o wsparcie z EFIS i w jaki sposób można o nie występować?

Każdy publiczny i prywatny promotor projektu inwestujący w Europie może potencjalnie skorzystać z EFIS. Mogą to być podmioty dowolnej wielkości (w tym podmioty świadczące usługi użyteczności społecznej, spółki celowe, MŚP i spółki o średniej kapitalizacji). Pomoc z EFIS może uzupełniać wsparcie krajowych banków lub instytucji prorozwojowych, banków funkcjonujących jako instytucje prowadzące pośrednictwo finansowe dotyczące działań, inwestorów instytucjonalnych, funduszy działających na rynku i platform inwestycyjnych. Z tego powodu EFIS będzie pomagał w realizacji projektów, które muszą być uzasadnione ekonomicznie i wykonalne technicznie oraz mogą potencjalnie posiadać wysoki profil ryzyka (oceniane indywidualnie). Wnioski składa się bezpośrednio do EBI (w Obszarze Infrastruktury i Innowacji), do EFI (w Obszarze MŚP) lub poprzez instytucje zapośredniczone przez Grupę EBI (zob. stronę internetową EBI). Termin zatwierdzania projektów ustalono na początek lipca 2019 r., a ich podpisanie w połowie 2020 r. (Zob. bardziej szczegółowe informacje w załączniku 1).

2.5 Gdzie będą realizowane działania wspierane z EFIS?

W EFIS nie określono żadnych przydziałów lub kwot geograficznych czy sektorowych. Jednakże, Rada Kierownicza może określić orientacyjne limity sektorowej lub geograficznej koncentracji środków. EFIS będzie reagował na zapotrzebowanie i zapewniał wsparcie projektom w całej UE, w tym projektom transgranicznym. Projekty będą analizowane i oceniane indywidualnie.

3 Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFSI)

3.1 Co to są EFSI?

„Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne” lub „EFSI” to wspólny termin obejmujący pięć funduszy europejskich: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR), które funkcjonują na podstawie wspólnych przepisów ramowych (tj. RWP) oraz na podstawie przepisów dotyczących poszczególnych funduszy.

3.2 Jakie są główne cechy EFSI?

EFSI zapewniają około 450 mld euro finansowania UE w okresie programowania 2014-2020, przydzielanego państwom członkowskim i wykorzystywanego w ramach współfinansowanych na poziomie krajowym programów wieloletnich, mających na celu rozwój i wsparcie działań związanych z kluczowymi priorytetami UE dotyczącymi inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju, zgodnie z celami każdego funduszu. Współfinansowanie krajowe stanowi integralną i obligatoryjną część tych środków programowych i podlega wspólnemu zbiorowi przepisów mających zastosowanie do wszystkich EFSI i sprecyzowanych w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

Programy EFSI zatwierdza Komisja, a wdrażają je państwa członkowskie i ich regiony, które wspólnie nimi zarządzają. Z tego powodu, to instytucje zarządzające w państwach członkowskich ostatecznie decydują, gdzie i w jaki sposób fundusze będą inwestowane na poziomie projektów w ramach odpowiedniego programu wyznaczającego określone cele, wyniki, jakie należy uzyskać, i rodzaje działań, jakie mają je zrealizować.

Pomoc techniczna jest dostępna zarówno na poziomie programu i można ją wykorzystać do wsparcia działań na poziomie programu i projektu, jak i z inicjatywy Komisji i jest wykorzystywana do realizacji bardziej ogólnych zadań wspierających niezbędne dla wdrożenia RWP środki przygotowawcze, monitorujące, administracyjne, audytowe i kontrolne.

Na koniec 2015 r. została przyjęta większość programów finansowanych z EFSI i rozpoczęła się ich realizacja.

3.3 Na jakie kluczowe sektory jest przyznawane wsparcie w ramach programów EFSI i w jakiej formie?

Wsparcie w ramach programów EFSI skupia się na 11 celach tematycznych. Są to: 1) badania i innowacje, 2) technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT), 3) konkurencyjność MŚP, 4) gospodarka niskoemisyjna, 5) dostosowanie do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem, 6) ochrona środowiska i efektywność wykorzystania zasobów, 7) zrównoważony transport i „wąskie gardła” sieci, 8) zatrudnienie i mobilność siły roboczej, 9) włączenie społeczne i ubóstwo, 10) edukacja i 11) potencjał instytucjonalny.

Wsparcia w ramach programów EFSI głównie udziela się w formie dotacji lub instrumentów finansowych, takich jak pożyczki, gwarancje i inwestycje kapitałowe.

3.4 Kto kwalifikuje się do wsparcia w ramach programów EFSI i jak podejmowane są decyzje w sprawie wsparcia w ramach programów EFSI?

Beneficjentami wsparcia w postaci dotacji w ramach programów EFSI mogą być instytucje publiczne lub prywatne, a nawet osoby fizyczne⁴. Rodzaj beneficjentów i projektów, które mogą otrzymać wsparcie, wynika z regulacji mającej zastosowanie do określonego funduszu, a zatwierdzony program ostatecznie znajduje odzwierciedlenie w realizacji programu. Docelowych beneficjentów końcowych instrumentów finansowych w ramach programów EFSI ustala się w odpowiedniej ocenie ex-ante instrumentu finansowego i zależą oni od celów programu i uzgodnionej strategii. Wsparcie w ramach programów EFSI musi spełniać mające zastosowanie przepisy prawa (w tym RWP, przepisy dotyczące poszczególnych funduszy, ustawodawstwo krajowe, przepisy dotyczące pomocy publicznej i zamówień publicznych).

W przypadku dotacji wybór projektów jest oparty na kryteriach wyboru uzgodnionych przez komitet monitorujący odpowiedniego programu EFSI. Decyzję o wsparciu w ramach programu podejmuje instytucja zarządzająca lub odpowiednia instytucja pośrednicząca. W przypadku instrumentów finansowych instytucja zarządzająca wnosi wsparcie w ramach programu jako wkład do instrumentu finansowego, a następnie jest ono przekazywane poprzez pośrednika finansowego do wybranych beneficjentów końcowych.

⁴ W ramach EFRROW i EFMR.

3.5 Gdzie są realizowane działania wspierane z programów EFSI?

Działania wspierane z programów EFSI są realizowane w obszarze odpowiedniego programu. Możliwość wspierania działań spoza obszaru programu jest bardzo ograniczona i związana z pewnymi określonymi warunkami.

4 Połączenie EFSI i EFIS

4.1 Ogólne uzasadnienie

EFIS ma umożliwić Grupie EBI podejmowanie wyższego ryzyka i mobilizowanie kapitału prywatnego w celu zapewnienia dodatkowego finansowania dla inwestycji strategicznych oraz MŚP i spółek o średniej kapitalizacji. Środków programów EFSI nie można bezpośrednio przekazywać do EFIS, który stanowi dodatkowy i odrębny mechanizm.

Programy EFSI powinny przyczynić się do osiągnięcia celów Planu Inwestycyjnego komplementarnie ze wsparciem z EFIS w sposób wykazujący wyraźną wartość dodaną oraz zapewniający koordynację i synergię.

Rozporządzenie w sprawie EFIS zezwala państwom członkowskim na wykorzystanie środków programów EFSI (w tym środków zaprogramowanych do udostępnienia poprzez instrumenty finansowe), mając na względzie wniesienie wkładu do finansowania projektów otrzymujących wsparcie z EFIS.

Jednocześnie, RWP, jako podstawa prawna EFSI, zezwala beneficjentom i beneficjentom końcowym otrzymujących wsparcie w postaci dotacji i instrumentów finansowych w ramach programów EFSI na uzyskanie pomocy w ramach innych instrumentów wspieranych z budżetu UE.

Środki EFSI i EFIS można łączyć na poziomie albo indywidualnego projektu, albo instrumentu finansowego w przypadkach, gdy spełnione zostały odpowiednie, mające zastosowanie kryteria kwalifikowalności. EFIS i programy EFSI mogą obejmować różne ryzyka, a także mogą wspierać różne lub te same elementy struktury kapitałowej projektu lub wielopoziomowej platformy inwestycyjnej (np. finansowanie kapitałowe lub dłużne) pod warunkiem spełnienia przepisów o podwójnym finansowaniu i preferencyjnym wynagrodzeniu.

4.1.1 Połączenie EFSI i EFIS na poziomie projektu

Działanie może otrzymać wsparcie z jednego lub więcej EFSI lub z jednego lub więcej programów oraz z innych instrumentów UE pod warunkiem, że pozycja wydatków ujęta we wniosku o płatność w celu refundacji kosztów z jednego z EFSI nie otrzymuje wsparcia z innego funduszu i/lub instrumentu UE, lub też z tego samego funduszu w ramach innego programu.

W przypadku połączenia środków na rzecz pojedynczego projektu część projektu wspierana w ramach programu EFSI (składającego się z EFSI oraz odpowiedniego współfinansowania krajowego) nie może otrzymać wsparcia z EFIS; w przeciwnym razie miałyby miejsce podwójne finansowanie.

Oznacza to, że wsparcia projektu z EFIS nie można liczyć jako krajowego współfinansowania programu EFSI i, w konsekwencji, części projektu wspieranej z EFIS nie można uznać za wydatek kwalifikujący się do wsparcia z EFSI.

4.1.2 Połączenie wsparcia z EFSI za pośrednictwem instrumentu finansowego i EFIS

W przypadku połączenia wsparcia z EFSI za pośrednictwem instrumentu finansowego i EFIS (np. na platformie inwestycyjnej) należy prowadzić odrębną ewidencję wsparcia z programu EFSI i z EFIS. Instrument finansowy EFSI będzie stanowić element działania z wydatkami kwalifikowalnymi innymi niż wsparcie z EFIS.

Dlatego też – jak wskazano powyżej - wsparcia projektu z EFIS nie można liczyć jako krajowego współfinansowania programu EFSI i, w konsekwencji, nie można go uznać za wydatek kwalifikowany. W takim przypadku krajowe

współfinansowanie programu EFSI można jednak zapewnić poprzez inny produkt finansowy EBI/EFI albo z pożyczki dla programu strukturalnego lub poprzez interwencję na poziomie projektu.

Można przyjąć, że wszelkie dodatkowe środki finansowe stymulowane lub uruchomione przez połączone interwencje EFSI i EFIS można uznać za krajowe współfinansowanie programu EFSI; np. instrument finansowy EFSI otrzymuje równoległą inwestycję z EFIS, a obie interwencje uruchamiają dodatkowe współinwestycje ze strony innych inwestorów (publicznych i prywatnych). Jeśli takie dodatkowe współinwestycje nie są ani bezpośrednio, ani pośrednio wspierane przez budżet UE, ale są bezpośrednio związane z interwencją w ramach EFSI, można je uznać za krajowe współfinansowanie programu EFSI pod warunkiem, że środki te są wypłacane beneficjentom końcowym zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami (RWP, odpowiednim programem EFSI, krajowymi przepisami o kwalifikowalności i umową o finansowaniu). W przypadku EFRROW za współfinansowanie krajowe uznaje się tylko publiczne środki finansowe udostępnione na poziomie instytucji zarządzającej.

EFIS można wykorzystać do wsparcia zdolności do ponoszenia ryzyka platformy inwestycyjnej EFIS w postaci „funduszu wielopoziomowego” i do stymulowania innych źródeł finansowania, przede wszystkim inwestorów prywatnych oraz KBP (zob. bardziej szczegółową ilustrację w załączniku 3).

4.2 Jak będzie to funkcjonować w praktyce

(i) Połączenie EFSI i EFIS na poziomie projektu

EFIS można połączyć ze wsparciem z EFIS w przypadkach, w których spełnione są odpowiednie, mające zastosowanie kryteria kwalifikowalności. Takie połączenie wsparcia UE może przynieść ogólnie wyższą wartość dodaną funduszy UE. W praktyce wystąpią również przypadki, w których ich komplementarność może również prowadzić do współinwestowania wspieranych z EFIS środków finansowych ze wsparciem w ramach programu/ów EFSI w ramach jednego projektu. Może to mieć miejsce w niektórych krajach lub sektorach, w których ze względu na związane z nimi ryzyka nie można oczekiwać przyznania wsparcia z EFIS bez wkładu w ramach programów EFSI.

Przykłady:

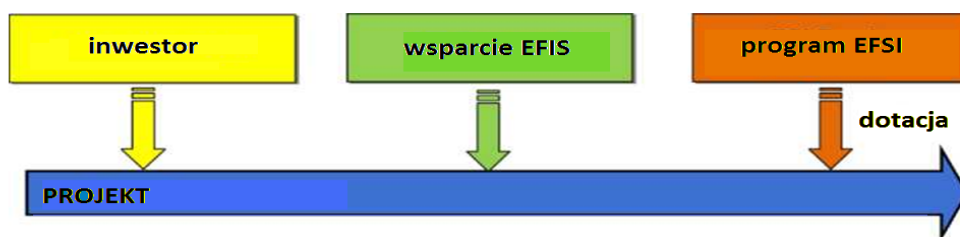
- 1) Zarówno EFIS, jak i EFSI wnoszą wkład do projektu z zakresu infrastruktury transportowej, w ten sposób zwiększając łączną liczbę sfinansowanych kilometrów (albo jako odrębne części projektu, albo EFIS finansuje dochodową część projektu infrastrukturalnego);*
- 2) Wsparcie z EFIS dla części projektów, które nie są kwalifikowalne w ramach programów EFSI, ale stanowią część większej inwestycji.*

Obszar Infrastruktury i Innowacji (OII)

W ramach OII oczekuje się, że EBI będzie wspierać wykonalne projekty strategiczne z zakresu infrastruktury i innowacji podejmując w razie potrzeby wyższe ryzyko lub spełniając zasadę dodatkowości, zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie EFIS (art. 5).

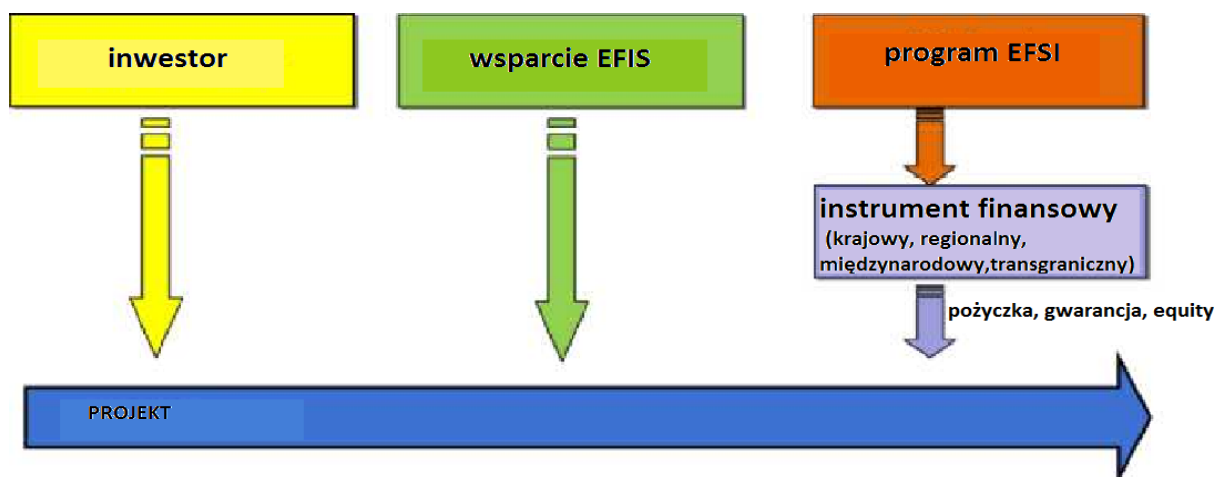
Ze wsparcia w ramach programów EFSI można pokryć część kosztu projektu. Przykładowo, w odniesieniu do danego projektu jego promotor i/lub inni inwestorzy zobowiązują się zapewnić początkową kwotę inwestycji. Żeby zamknąć pozostałą lukę finansową, pozostałą część kosztu projektu można pokryć z wkładu programów EFSI, w postaci dotacji, i pożyczki z EFIS. (Wykres I).

Wykres I

Można również zrealizować inny wariant powyższego przykładu, w którym wkład z programów EFSI wspiera projekt za pomocą instrumentu finansowego. W tym przypadku wsparcie z EFSI dla projektu może mieć postać pożyczki, gwarancji lub instrumentu typu kapitałowego (*Wykres II*).

Wykres II

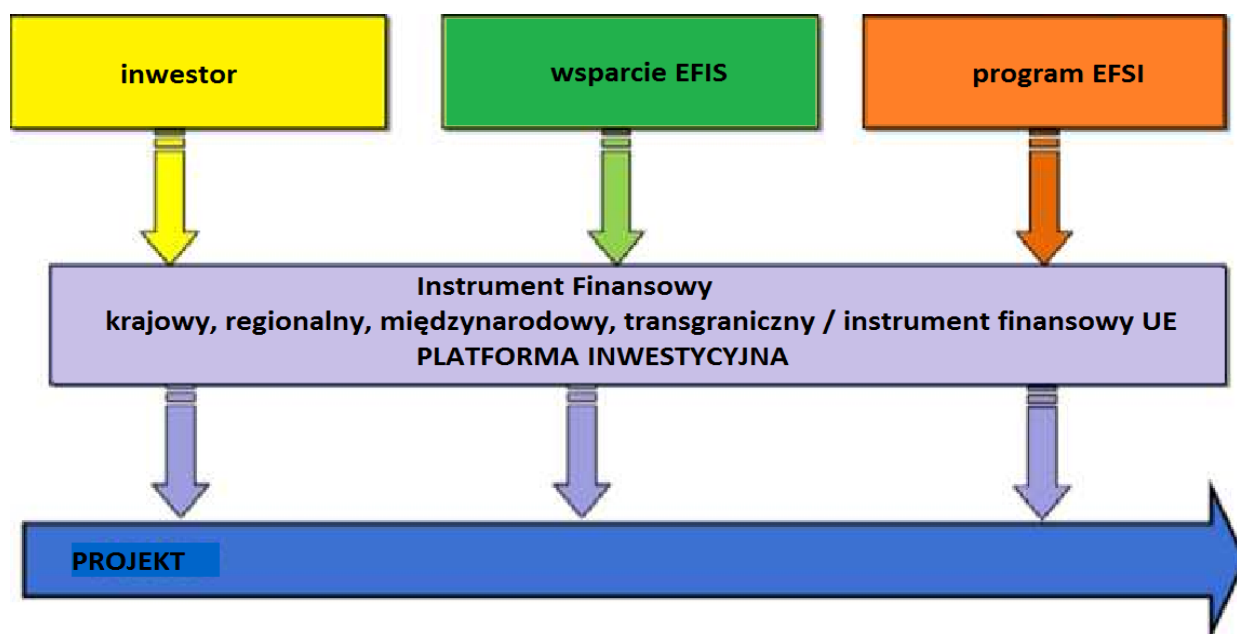

(ii) Połączenie EFSI i EFIS na poziomie instrumentu finansowego / platformy inwestycyjnej

Program EFSI i EFIS można również połączyć na wyższym poziomie niż indywidualne projekty, np. przy wykorzystaniu instrumentu finansowego i/lub platformy inwestycyjnej (Zob. *Przepisy EFIS mające zastosowanie do działań z platformami inwestycyjnymi i krajowymi bankami lub Instytucjami prorozwojowymi, zatwierdzonych przez Radę Kierowniczą EFIS*). Takie instrumenty finansowe i/lub platformy inwestycyjne można tworzyć na poziomie krajowym, regionalnym lub wyższym niż regionalny. Wykorzystanie środków finansowych w ramach programów EFSI musi być zgodne z ramowymi przepisami EFSI⁵ i priorytetami zaangażowanych programów (z czego na ogół wynikną m.in. ograniczenia geograficzne na poziomie krajowym lub niższym niż krajowy). Ponadto, na poziomie instrumentu finansowego można oczekiwać wkładu innych inwestorów, np. krajowych banków prorozwojowych (zob. bardziej szczegółowe informacje na temat roli KBP w załączniku 2).

⁵ Łącznie z obligatoryjną oceną ex-ante.

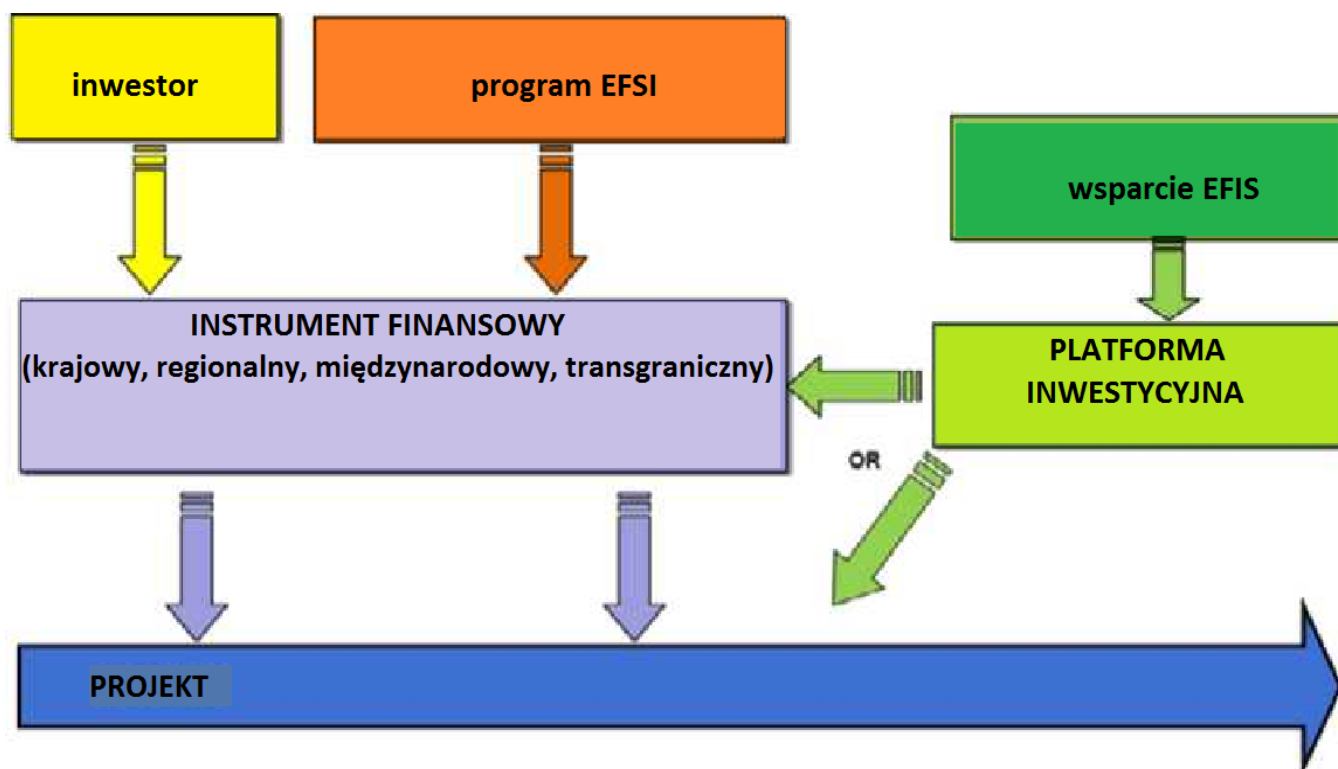
Wykres III

Ogólnie rzecz biorąc, możliwe są następujące rozwiązania:

1. Instytucja zarządzająca może utworzyć **nową** platformę inwestycyjną (uważaną za instrument finansowy zgodnie z RWP), na której EFIS i inni inwestorzy będą inwestować swoje środki finansowe (Wykres III), w tym w postaci funduszu wielopoziomowego (zob. załącznik 3);
2. Instytucja zarządzająca może wnieść wkład w ramach programów EFSI do **istniejącej** platformy inwestycyjnej (uważanej za instrument finansowy zgodnie z RWP), utworzonej ze środków finansowych na poziomie krajowym, regionalnym, ponadnarodowym lub transgranicznym. (Może to również dotyczyć KBP). Następnie platforma inwestycyjna zainwestuje wkład EFIS i odrębny wkład w ramach programów EFSI na rzecz beneficjentów końcowych (mogą uczestniczyć inni inwestorzy) (Wykres III);
3. Instytucja zarządzająca może utworzyć instrument finansowy (z udziałem lub bez udziału funduszu funduszy), w którym może uczestniczyć platforma inwestycyjna jako inwestor (na poziomie funduszu funduszy lub pośrednika finansowego), a inni inwestorzy mogą również uczestniczyć. (Może to również dotyczyć KBP). (Wykres IV);
4. Instytucja zarządzająca może utworzyć instrument finansowy z wkładami programów EFSI (inni inwestorzy mogą również uczestniczyć). Platforma inwestycyjna utworzona przy wsparciu EFIS będzie dokonywać bezpośredniej interwencji na poziomie projektu w odniesieniu do poszczególnych transakcji (Wykres IV).

Wykres IV

Obszar MŚP (OMŚP)

EFIS zapewnia dodatkowe 5 mld euro, w tym 2,5 mld euro zabezpieczone gwarancją UE, w celu wsparcia szeregu zarządzanych przez EFI produktów dłużnych i kapitałowych. W szczególności, w pierwszej fazie wdrażania EFIS, EFI uczestniczył w następujących działaniach:

- Udostępniono 1,3 mld euro na rzecz EFI w postaci finansowania początkowego (tzn. przygotowując się w 2015 r. do finansowania w latach 2016-2020) dla instrumentów finansowych na poziomie UE, zapewniając gwarancje portfelowe dla instytucji pośredniczących – Gwarancję InnovFin dla MŚP („InnovFin SMEG”) i Instrument Poręczeń Pożyczek COSME („COSME LGF”);
- EBI udostępnił na własne ryzyko 2,5 mld euro na rzecz zarządzanego przez EFI upoważnienia w zakresie kapitału ryzyka.

Pozostałe środki będą wykorzystane w celu użycia instrumentów finansowych EFIS, które będą stopniowo opracowywane i wprowadzane począwszy od 2016, takich jak platforma kapitałowa, niezabezpieczone poręczenie o nieograniczonym zakresie itd.

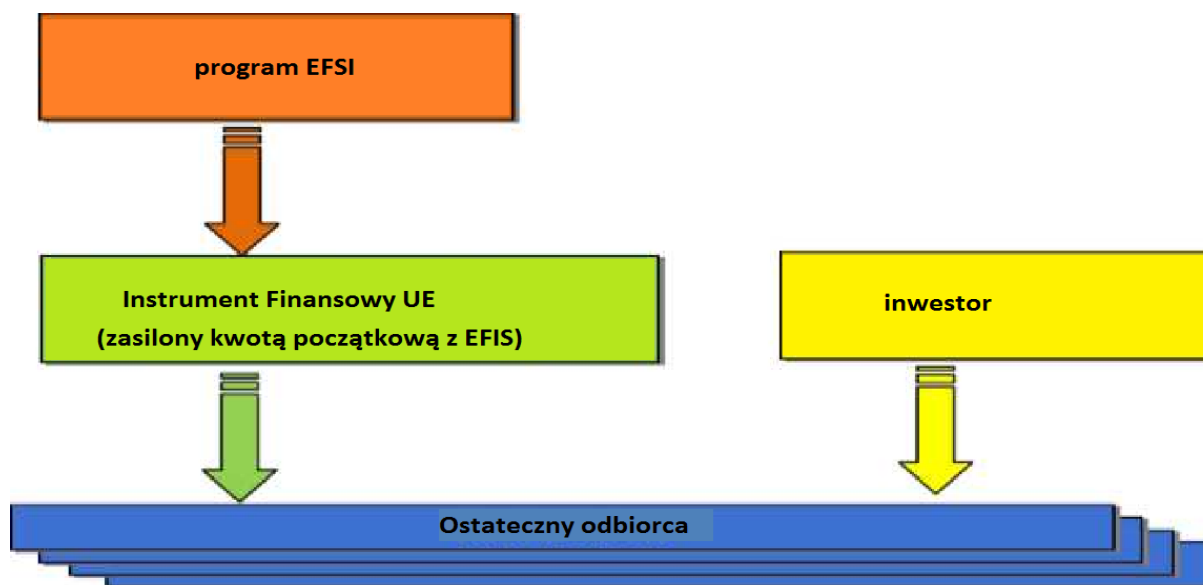
Wymienione powyżej produkty dają możliwość połączonego wykorzystania EFSI i EFIS, w następujący sposób:

1. Instrumenty finansowe na poziomie UE

W tym przypadku, zgodnie z postanowieniem art. 38 ust. 1 lit. a) RWP, instytucja zarządzająca wnosi wkład w ramach EFSI do zasilonego kwotą początkową instrumentu finansowego EFIS na poziomie UE, ustanowionego i zarządza nego zgodnie z Rozporządzeniem Finansowym (tytuł VIII, art. 139-140). instytucja zarządzająca podpisuje umowę

o finansowaniu z podmiotem, któremu powierzono wdrożenie instrumentu finansowego na poziomie UE, a wtedy alokacja z programów EFSI „trafia do określonego zakresu” instrumentu na poziomie UE, tj. zostaje oddzielona i zainwestowana w obszarze programu (Wykres V). Zastosowanie mają również postanowienia RWP i przepisy dotyczące wkładów z poszczególnych funduszy (określające zakres kwalifikowalności, ograniczenia geograficzne, końcową datę kwalifikowalności, płatności i sprawozdawczość).

Wykres V

W ramach wykresu 5 powyżej można zastosować szereg możliwych rozwiązań. Przykładowo, można wzmocnić instrument finansowy dający gwarancje na poziomie UE (o zwiększonej zdolności na skutek zasilenia kwotą początkową z EFIS) środkami programów EFSI w tak sposób, żeby rozszerzyć ogólny zakres zastosowania danego instrumentu.

KBP mogą również brać udział w takich rozwiązaniach, albo przyjmując na siebie ryzyko, albo dostarczając kontrgwarancji (w takim przypadku KBP będą musiały dostosować się do określonego programu i zakwalifikować się jako pośrednicy finansowi w ramach odpowiedniego nieograniczonego zaproszenia do wyrażenia zainteresowania).

2. Produkty typu kapitałowego

W tym wariantcie środki finansowe programów EFSI można zainwestować obok EFIS przy użyciu instrumentu służącego do współinwestowania w zakresie inwestycji kapitałowych i quasi-kapitałowych, którym zarządza EFI (i który jest uznawany za instrument finansowy zgodnie z RWP), przy czym wkład mobilizuje się za pomocą środków finansowych Grupy EBI i być może za pośrednictwem KBP. Instrument ten mogliby wdrażać zarządzający funduszami kapitałowymi, którzy inwestują w MŚP we wczesnej i rozwojowej fazie ich działalności, stanowiącej priorytet polityki UE, mający na celu ograniczenie niedoskonałości rynku w zakresie finansowania MŚP kapitałem wysokiego ryzyka. Dodatkowe warianty mogą obejmować inwestycje transgraniczne, spełniające kryteria kwalifikowalności programów EFSI i postanowienia RWP, np. przy wykorzystaniu funduszy kapitałowych o transgranicznym zakresie działalności lub inwestycji w struktury funduszy działające na poziomie międzynarodowym.

4.3 Kwestie pomocy publicznej

Chociaż EFSI i EFIS wspierają się wzajemnie w uzyskaniu lepszych wyników w realizacji Planu Inwestycyjnego, to przy udzielaniu komplementarnego wsparcia z ich środków należy również we właściwy sposób rozwiązać potencjalne kwestie związane ze środkami pomocy publicznej. Przepisy UE dotyczące pomocy publicznej współgrają z celem Planu Inwestycyjnego, jakim jest ograniczenie skutków niedoskonałości rynku i mobilizowanie inwestycji prywatnych.

Projekty wspierane przez EFIS mogą również skorzystać ze wsparcia finansowego (współfinansowania) ze strony państw członkowskich UE, np. w ramach EFSI lub finansowania udostępnionego przez KBP. Jeśli takie współfinansowanie przedsiębiorstw nie zostało przyznane na zasadach rynkowych, może ono obejmować pomoc publiczną podlegającą

przepisom UE dotyczącym pomocy publicznej.

Wspierane przez EFIS interwencje EBI nie stanowią pomocy publicznej i nie podlegają środkom kontroli zgodności z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej. Jednakże, Komisja dokona oceny projektów EFIS ze współfinansowaniem ze strony państwa członkowskiego z udziałem pomocy publicznej na podstawie swoich unowocześnionych ramowych zasad pomocy publicznej. Żeby ułatwić korzystanie z EFIS, Komisja dokona w pierwszej kolejności oceny takich projektów EFIS, na zasadzie szybkiej ścieżki. Komisja zamierza zakończyć swoją ocenę w ciągu sześciu tygodni od otrzymania kompletnej notyfikacji od państwa członkowskiego.

Sposób, w jaki przepisy dotyczące pomocy publicznej mają zastosowanie do interwencji KBP, został wyjaśniony w Komunikacie Komisji „Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia: rola krajowych banków prorozwojowych (KBP) we wspieraniu planu inwestycyjnego dla Europy” (COM/2015/0361 wersja ostateczna). Przepisy te określają m.in. zasadę, że transakcje finansowych, w które nie zainwestowano własnych środków finansowych oraz które nie wiązały się z własnym ryzykiem, nie można uważać za mające charakter prywatny w kategoriach polityki pomocy publicznej.

W przypadku wątpliwości dotyczących stosowania przepisów o pomocy publicznej, promotorzy projektów powinni możliwie jak najwcześniej skontaktować się ze służbami DG ds. Konkurencji w sprawie bardziej skomplikowanych kwestii pomocy publicznej związanych z projektami EFIS, żeby zapewnić bezproblemowe rozwiązanie takich kwestii

w początkowej fazie cyklu projektowego, w ten sposób ułatwiając rozpatrzenie takich projektów na zasadzie szybkiej ścieżki.

4.4 Proces zatwierdzania projektów

Żeby umożliwić wspólne finansowanie inwestycji, proces zatwierdzania projektu będzie musiał być ściśle skoordynowany, a różne strony (instytucja zarządzająca, Grupa EBI, promotor projektu) będą musiały blisko ze sobą współpracować we wszystkich jego fazach.

Ponieważ proces zatwierdzania projektu będzie wymagał różnych ścieżek uzyskiwania zgody, należy równolegle przygotowywać poszczególne wnioski:

Odpowiednie procesy zatwierdzania projektów obejmują:

- (i) decyzję w sprawie wykorzystania EFSI, podjętą przez właściwą instytucję pośredniczącą / instytucję zarządzającą programu EFSI w odniesieniu do finansowania w formie dotacji lub wsparcia za pomocą instrumentu finansowego;
- (ii) w odniesieniu do OII zatwierdzenie przez organy zarządzające EBI, po zatwierdzeniu przez Komitet Inwestycyjny EFIS udzielenia gwarancji UE i wykonaniu przez EBI badania due diligence, w przypadku zarówno projektów indywidualnych, jak i platform inwestycyjnych.
- (iii) W odniesieniu do OMŚP i związanych z nim produktów EFI obowiązują standardowe procedury EFI i badanie due diligence

Procedura występowania o wsparcie w ramach EFIS

Wybór projektów

Żeby skorzystać ze wsparcia w obszarze OII, projekty muszą zostać poddane standardowemu badaniu due diligence przeprowadzonemu przez EBI oraz ocenie dokonanej przez Komitet Inwestycyjny EFIS w celu ustalenia, czy kwalifikują się do zabezpieczenia przez gwarancję UE. W szczególności, projekty muszą:

- być ekonomicznie uzasadnione i technicznie wykonalne;
- przyczyniać się do realizacji jednego lub więcej kwalifikowalnych celów EFIS;
- być zgodne z politykami UE i przyczyniać się do realizacji jednego lub kilku celów określonych w Rozporządzeniu w sprawie EFIS;
- zapewniać dodatkowość;
- w maksymalnym stopniu mobilizować tam, gdzie to możliwe, kapitał sektora prywatnego.

W jaki sposób promotorzy projektów powinni zgłaszać swoje projekty do finansowania z EFIS?

Promotorzy projektów powinni stosować dotychczasowe procedury występowania o pożyczki do EBI kontaktując się z lokalnym biurem EBI, jeśli takie istnieje, lub jego centralą.

Ogólnie rzecz biorąc, promotorzy projektów są zobowiązani do przekazania Dyrekcji Operacji Banku szczegółowego opisu swojej inwestycji kapitałowej, łącznie z przyszłymi rozwiązaniami dotyczącymi finansowania. Promotorzy projektów powinni przekazać wystarczające informacje, żeby umożliwić EBI dokonanie oceny, czy projekt spełnia cele EBI w zakresie udzielania pożyczek i czy opracowano dla niego właściwy biznes plan.

Oceny projektów dokonują wewnętrzne zespoły ekspertów EBI w ścisłej współpracy z promotorem projektu. Kryteria typowej oceny EBI są dostosowane do każdego konkretnego projektu.

W przypadku pozytywnego wyniku przeprowadzonego przez EBI badania due diligence projekt zostaje przedłożony do Komitetu Inwestycyjnego EFIS w celu uzyskania jego zgody na przyznanie gwarancji UE, następnie do Rady Dyrektorów EBI.

Dalsze bardziej szczegółowe informacje można znaleźć na stronie: www.eib.org. Promotorzy projektów i instytucje zarządzające mogą występować o pomoc doradczą w konstruowaniu projektów lub platform inwestycyjnych do ECDI: www.eib.org/eiah.

MŚP zainteresowane udziałem w finansowanych przez EFI transakcjach w ramach EFIS powinni zwrócić się o odpowiednie informacje do pośredników finansowych EFI. Dalsze bardziej szczegółowe informacje można znaleźć na stronie: www.eif.org.

Załącznik 2

Wkład państw członkowskich do krajowych banków prorozwojowych i/lub platform inwestycyjnych EFIS⁶

Udział państw członkowskich w platformach inwestycyjnych

W kontekście EFIS Komisja z chęcią przyjmie wkład państw członkowskich do Planu Inwestycyjnego, przy czym swoje zainteresowanie udziałem w jego realizacji już wyraziło wielu inwestorów (takich jak państwowe fundusze majątkowe, fundusze emerytalne i banki komercyjne). Oczekuje się również, że państwa członkowskie wniosą swój wkład za pośrednictwem krajowych banków lub instytucji prorozwojowych, przy czym te ostatnie dysponują fachową wiedzą umożliwiającą praktyczne wdrażanie Planu Inwestycyjnego i zapewniającą najbardziej efektywne wykorzystanie środków publicznych. Ponadto, Rozporządzenie w sprawie EFIS stanowi, że państwa członkowskie mogą wносить swój wkład do EFIS albo bezpośrednio, albo za pośrednictwem krajowych banków prorozwojowych uznanych za część ogólnego sektora państwowego lub występujących w imieniu państwa członkowskiego, przy wykorzystaniu tematycznych lub międzynarodowych platform inwestycyjnych utworzonych w celu wdrożenia EFIS.

Definicja

Zgodnie z art. 2 Rozporządzenia w sprawie EFIS: **3) „krajowe banki lub instytucje prorozwojowe”** oznaczają podmioty prawne, które prowadzą działalność finansową na zasadzie profesjonalnej i którym państwo członkowskie lub organ państwa członkowskiego – na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym – powierza prowadzenie działalności rozwojowej lub promocyjnej”.

KBP mogą równolegle otrzymywać wsparcie z EBI lub innych źródeł (poza zakresem EFIS) pod warunkiem, że spełnią wymagania EFIS dotyczące zapewnienia dodatkowości i przyjęcia odpowiednich przepisów dotyczących umów międzykredytowych.

Wkład KBP

Szczegółowe ustalenia dotyczące korzystania przez KBP z pożyczek lub inwestycji w ramach EFIS będą musiały zostać uzgodnione z EBI i zatwierdzone przez Radę Kierowniczą EFIS. Z operacyjnego punktu widzenia KBP odgrywają znaczącą rolę na swoim krajowym obszarze działania w zakresie zarówno finansowania projektów, jak i udzielania pomocy technicznej⁷ na rzecz projektów. KBP mogą uczestniczyć w różny sposób w działaniach w ramach EFIS: i) bezpośrednio jako instytucja finansowa pośrednicząca w udzielaniu pożyczek z EFIS; ii) poprzez wkład na poziomie platformy inwestycyjnej – tworząc platformy inwestycyjne lub w nich uczestnicząc, a także iii) poprzez wkład na poziomie projektu – zapewniając finansowanie obok pożyczek lub inwestycji w ramach EFIS.

Wkład EBI ze wsparciem z EFIS

Jeśli EBI ma finansować projekty ze wsparciem z EFIS, to na ogół powinny one mieć wyższy profil ryzyka niż standardowa działalność EBI i przynosić szczególnie wysokie efekty katalityczne i wartość dodaną, w ten sposób spełniając kryteria dodatkowości. Projekty będą zawsze podlegać przeprowadzanemu przez EBI standardowemu badaniu due diligence. W stosunku do wszystkich transakcji w zakresie finansowania przez EBI obowiązują standardowe opłaty pobierane przez EBI. Finansowanie w ramach dotacji nie jest przewidziane.

⁶ W załączniku 2 przedstawiono kilka aspektów związanych z platformami inwestycyjnymi i wyjaśniono szereg pojęć.

⁷ Obecnie EBI ściśle współpracuje z podstawową grupą krajowych banków prorozwojowych w celu ustalenia ogólnych ram ich współdziałania z ECDI (w zakresie dzielenia się wiedzą, lokalnego punktu kontaktowego i wsparcia w postaci pomocy technicznej) w kontekście realizacji Planu Inwestycyjnego.

Przyjmuje się, że kiedy promotorzy projektów zgłoszą się do EBI, to EBI będzie musiał przeprowadzić wewnętrzną procedurę badania due diligence przed zatwierdzeniem projektów i zwrócić się do Komitetu Inwestycyjnego EFIS o zatwierdzenie takich projektów jako kwalifikujących się do otrzymania gwarancji UE (pod warunkiem spełnienia wymaganych kryteriów).

Przykłady roli, jaką odgrywają KBP i platformy inwestycyjne

Przypadek 1 – Zwrócenie się bezpośrednio do EBI

Przyjmuje się, że promotorzy projektów zgłaszający się bezpośrednio do EBI będą musieli przejść standardowe badanie due diligence. Jeśli EBI uzna, że projekt kwalifikuje się do otrzymania finansowania z EFIS (ze względu na wyższy profil ryzyka i/lub dodatkowość), będzie wymagana opinia Komitetu Inwestycyjnego EFIS.

W przypadku pozytywnej opinii i zgody zarządu EBI, Bank zapewni finansowanie ze wsparciem z EFIS, pod warunkiem ostatecznego uzgodnienia warunków z odpowiednimi kontrahentami; w przypadku negatywnej opinii Komitetu Inwestycyjnego EFIS, projekty po wprowadzeniu modyfikacji mogą być w dalszym ciągu analizowane pod kątem wsparcia w ramach innych upoważnień / inicjatyw (jeśli są kwalifikowalne) lub na własne ryzyko EBI.

Przykład 2 – Rozwiązanie pośrednie poprzez KBP

Państwo członkowskie przyznało środki publiczne wybranym KBP na wsparcie projektów na poziomie krajowym. W tym przypadku promotorzy projektów mogą się zgłaszać do KBP, a te ostatnie mogą oferować wsparcie albo z własnych środków, albo poprzez pośrednictwo w finansowaniu w ramach EFIS (pożyczki lub gwarancje). W tym przypadku KBP jest obowiązany do przeprowadzenia swojej wewnętrznej procedury oceny i spełnienia wszelkich dodatkowych kryteriów wymaganych przez EBI w kontekście finansowania z EFIS i standardowego badania due diligence dokonywanego przez EBI.

Przykład 3 – Rozwiązanie pośrednie poprzez platformę inwestycyjną

- Utworzenie platformy inwestycyjnej przez państwo członkowskie

Może to mieć formę funduszu funduszy, który z kolei będzie musiał wybrać finansowe instytucje pośredniczące albo może to być finansowa instytucja pośrednicząca, która bezpośrednio wspiera projekty. Procedura wyboru musi być zgodna z przepisami danego państwa członkowskiego dotyczącymi zamówień publicznych. Procedura oceny będzie podobna do stosowanej w przypadku 2.

- Utworzenie tematycznej/sektorowej platformy inwestycyjnej przez inwestorów prywatnych

Państwa członkowskie mogą wspierać utworzenie platformy inwestycyjnej przez inwestorów prywatnych na podstawie portfela projektów tematycznych (obejmujących więcej niż jeden region). Ten ostatni wariant wymaga finansowania przez EBI ze wsparciem z EFIS dla poszczególnych projektów lub ich portfela.

Załącznik 3

Przykład „funduszu wielopoziomowego”: Połączenie EFSI i EFIS na platformie inwestycyjnej w Obszarze Infrastruktury i Innowacji

EFSI można wykorzystać do wsparcia zdolności do ponoszenia ryzyka platformy inwestycyjnej EFIS w postaci „funduszu wielopoziomowego” i do stymulowania innych źródeł finansowania, przede wszystkim inwestorów prywatnych oraz KBP.

Połączone EFSI i EFIS powinno się wykorzystać do wsparcia działań, których nie można by wykonać bądź których nie można by wykonać w tym samym zakresie bez tego połączenia środków, a także powinny one w maksymalnym stopniu mobilizować kapitał sektora prywatnego.

Kluczowe zasady

Na ogół, fundusz wielopoziomowy jest skonstruowany według 3 klas ryzyka, wyraźnie oddzielonych od siebie pod względem ryzyka i zwrotu (zgodnie z zasadą „jakie ryzyko, taka korzyść”):

- Transza nadrzędna długu (o niskim ryzyku): mająca stymulować działania inwestorów prywatnych i instytucjonalnych oraz otwarta dla KBP.
- Transza pośrednia: finansowana przez EBI (z wykorzystaniem EFIS, jeśli jest dodatkowa zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie EFSI, np. w przypadku „działań specjalnych” według klasyfikacji EBI). Otwarta dla KBP i inwestorów prywatnych.
- Transza pierwszej straty / transza equity (o wysokim ryzyku): finansowana przez EFSI lub inne krajowe/regionalne publiczne fundusze budżetowe. Otwarta dla KBP i inwestorów prywatnych.

Wynagrodzenie i/lub refundacja transzy pierwszej straty /transzy equity nastąpi dopiero po wynagrodzeniu i/lub refundacji na rzecz, odpowiednio, posiadaczy transzy nadrzędnej i posiadaczy transzy pośredniej, zgodne z normalną praktyką rynkową.

EFSI mają być wykorzystywane do pokrycia transzy pierwszej straty, przy czym będą one wyraźnie oddzielone od użytych środków EFIS za pomocą odrębnej ewidencji i będą obejmować ściśle określone wydatki – w praktyce EFSI mają być użyte tylko w celu pokrycia pierwszych strat poniesionych w ramach danych projektów w granicach przyznanej kwoty, podczas gdy środki EFIS mają być wykorzystane tylko w celu pokrycia dalszych strat, wyraźnie oddzielonych od pokrywanych z EFIS.

„Fundusz wielopoziomowy” może być odnawialny w określonych ramach czasowych. Środki (zarówno kapitał, jak i zwroty), zwrócone do funduszu wielopoziomowego i przypisane EFSI (po wynagrodzeniu i/lub refundacji na rzecz instytucji finansowych interweniujących w zakresie transz o niższym ryzyku lub bardziej uprzywilejowanych) należy ponownie wykorzystać do następujących celów, zgodnie z art. 44 RWP:

- a) w dalszych inwestycjach za pośrednictwem tych samych lub innych instrumentów, zgodnie z celami szczegółowymi określonymi w ramach priorytetu;
- b) w stosownych przypadkach w celu zapewnienia „preferencyjnego wynagrodzenia” (w postaci asymetrycznego podziału korzyści w ramach tej samej klasy/poziomu ryzyka) na rzecz inwestorów prywatnych lub publicznych działających zgodnie z zasadą inwestora prywatnego w gospodarce rynkowej. Żeby uniknąć wątpliwości – ponieważ EBI interweniuje w odrębnej klasie ryzyka, przy

wsparciu przez gwarancję UE w ramach EFIS, to nie odnosi korzyści w postaci takiego preferencyjnego wynagrodzenia przypisanego do EFSI⁸;

- C) w stosownych przypadkach do refundacji poniesionych kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie instrumentem finansowym.

Projekty finansowane z funduszu wielopoziomowego

Fundusz wielopoziomowy może zapewnić finansowanie typu dłużnego i/lub kapitałowego dla portfela ukierunkowanych projektów.

Na ogół, ukierunkowane projekty finansowane z funduszu wielopoziomowego będą następnie współfinansowane przez podmioty sektora prywatnego na poziomie nadrzędnym (dług) lub *pari passu* (kapitał).

Stymulowanie innych źródeł

Połączonych środków EFSI i EFIS można użyć w przypadkach, gdy występuje niedoskonałość rynku w zakresie zdolności do absorpcji ryzyka i gdy, ze względu na opłaty pobierane przez EBI/EFIS za podejmowanie ryzyka, finansowanie projektów mobilizujących inne prywatne lub publiczne (np. KBP) źródła środków finansowych nie jest wystarczająco atrakcyjne. Struktura użyciałączonych środków EFSI i EFIS musi być efektywna i zapewniać synergię.

Kapitał sektora prywatnego mobilizowany w strukturze wielopoziomowej, tj. przez inwestorów prywatnych w jednej z obarczonych ryzykiem transz funduszu wielopoziomowego, musi być wyraźnie określony w fazie, w której do funduszu kieruje się środki EFSI i EFIS.

Prywatne współinwestycje na poziomie projektu można oszacować i zostaną one zakontraktowane, kiedy już fundusz będzie dokonywał inwestycji w ramach indywidualnych projektów.

Jeśli środki EFSI są inwestowane na zasadzie *pari passu*⁹ z prywatnymi inwestorami w ramach tej samej klasy ryzyka „funduszu wielopoziomowego” lub na poziomie projektu, a zagregowana inwestycja prywatna ma realne znaczenie ekonomiczne (na ogół 30%), zwykle oznacza to, że EFSI działają zgodnie z warunkami rynkowymi i nie stanowią pomocy publicznej.

Jeśli jednak środki EFSI obejmują pomoc publiczną, to w dalszym ciągu mogą być dopuszczalne, pod warunkiem, że – między innymi – ograniczone są do niezbędnego minimum (tzn. pomoc jest proporcjonalna), w celu przyciągnięcia inwestycji prywatnych o wymaganej wielkości. Transakcje finansowych, w które nie zainwestowano własnych środków finansowych, ani też nie uczyniono tego na własne ryzyko, nie można uważać za mające charakter prywatny w kategoriach polityki pomocy publicznej.

Przebieg procesu

W przypadku powstawania nowo tworzonego funduszu wielopoziomowego wykorzystującego EFSI powinien on podlegać ocenie *ex-ante* dla instrumentów finansowych EFSI, wymaganej na podstawie RWP.

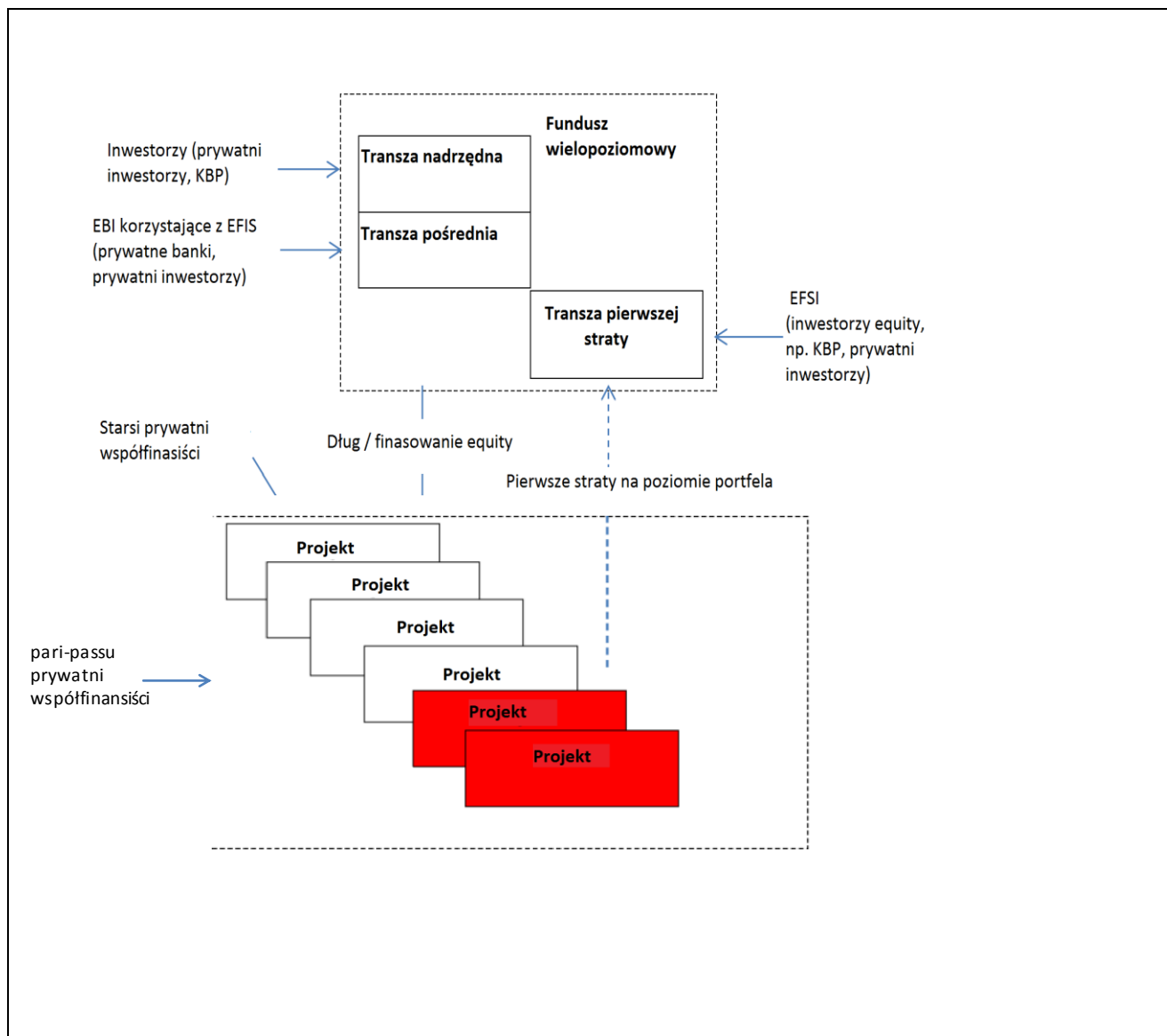
Zatwierdzanie użycia EFSI leży w gestii instytucji zarządzającej. Zatwierdzanie skorzystania z gwarancji UE leży w gestii Komitetu Inwestycyjnego EFIS, po przeprowadzeniu przez EBI badania *due diligence*, w Obszarze Infrastruktury i Innowacji.

⁸ Ale EBI uzyskuje współmierne do ryzyka dochody, odpowiadające swojemu poziomowi uprzywilejowania w funduszu wielopoziomowym (tj. na poziomie pośrednim), zgodnie z praktyką rynkową.

⁹ Ten sam poziom ryzyka i korzyści oraz ten sam poziom uprzywilejowania (zgodnie z zasadą „jakie ryzyko, taka korzyść”).

Zatwierdzanie indywidualnych projektów leży w gestii kierownictwa funduszu wielopoziomowego (zwykle zarządzającego funduszem lub Komitetu Inwestycyjnego powołanego przez inwestorów).

Wykres. Schemat poglądowy „funduszu wielopoziomowego” obejmującego środki EFSI i EFIS.

Komisja Europejska

Komplementarność Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych i Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych – Zapewnienie koordynacji, synergii i komplementarności

2016 r. - 24 str. - 21 x 29,7 cm

